

י"א אייר תשע"ז

07 מאי 2017

מדיניות מחוז צפון להקמת טורבינות רוח

רקע:

בכפוף למדיניות ממשלת ישראל והיעדים הלאומיים שהציבה לייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים (החלטה מס' 524, ספטמבר 2015) ובכלל זה מאנרגיית הרוח, ובהתחייבויות בינ"ל להפחתת פליטות (לועידת פריז, 2015 ואחרות) ולאור תכנית המתאר הארצית לטורבינות רוח תמ"א 12/ד/10, נדרשת הועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז צפון לדון מעת לעת בתכניות להקמת טורבינות רוח המוגשות לאישורה.

תמ"א 12/ד/10 לא כוללת תשריט עם סימון של אזורים המיועדים לטורבינות רוח, ומשכך יזמים מגישים תכניות בצורה אקראית ובלי סדר תכנוני מושכל. על כן קיים חשש בקרב חברי הועדה ואנשי לשכת התכנון המחוזית בדבר אובדן ראייה תכנונית מחוזית כוללת. בשל כך, הוחלט בוועדה על קיום היועצות עם כלל הגורמים הרלוונטים לשם קביעת מדיניות מחוזית בנושא, פיתוח כלים וקריטריונים, להערכה, בחינה וטיפול בתכניות המוגשות במחוז.

לשכת התכנון והוועדה המחוזית יזמו לפיכך מספר דיונים מקצועיים, כדי ללמוד לעומק את מכלול הסוגיות הנוגעות לנושא הטורבינות ואת ההשלכות שיש למימוש התכניות מכוח התמ"א על המחוז. הוועדה מינתה צוות מצומצם שעסק בגיבוש מסמך המדיניות הזה והוא מובא לאישור מליאת הוועדה לשמש לה ככלי בקבלת ההחלטות לעת דיונים על תכניות לטורבינות רוח.

מדיניות המחוז המוצעת:

הועדה המחוזית מכירה בחשיבות גבוהה ביצירת אנרגיה מתחדשת ממקורות לא מזהמים לרבות מאנרגיית הרוח, ומחויבת למדיניות הממשלה והיעדים שהציבה לעניין. יתרונות ייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים ונקיים ידועים וברורים לועדה, ועדיפים על פני שריפת דלק ממקורות פוסילים. מטבע הדברים, טורבינות הרוח מוקמות בשטחים פתוחים ויש להן מופע פיזי ניכר, על כן יש לבחון את ההשפעה על נופי המחוז הייחודיים, ערכי טבע ומורשת, ומניעת יצירת מטרדים. לפיכך, הועדה רואה חשיבות רבה בקידום תכניות טובות לייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים שיסללו את הדרך לתכניות הבאות, ברמה המחוזית והארצית.

מסמך המדיניות נועד לשמש כלי עבודה ראשוני בידי הועדה המחוזית לאפיון האזורים הרגישים להקמת טורבינות רוח ואלו האפשריים, ולבטא זאת בשקיפות כלפי הציבור ויזמי תכניות. המסמך מגדיר עקרונות מנחים לעת דיון בתכניות, וכן תשריט המחלק את שטח המחוז לשלושה אזורים לפי רמת ההיתכנות התכנונית לאישור תכניות לטורבינות רוח.

האתגר המרכזי של הועדה המחוזית הוא לאזן בין כלל השיקולים ועל כן מדיניות המחוז תיתן עדיפות לתכניות להקמת טורבינות רוח התואמות את העקרונות הבאים:

<p>כפי שמוגדר
בתשריט
המצורף</p>	}	1. נמצאות במרחק מהיישובים וריכוזי אוכלוסייה המאפשר להם פיתוח עתידי. 2. שאינן פוגעות באופן מהותי ביחידות הנוף הייחודיות למחוז, ושאין ממוקמות בשטחים בעלי ערכיות סביבתית גבוהה. 3. בעלות יעילות אנרגטית גבוהה ופוטנציאל ייצור חשמל גבוה לעמידה ביעדי הממשלה. 4. בעלות מופע מרוכז ומקובץ ככל הניתן.

הבהרות חשובות:

1. מסמך מדיניות זה אינו מתייחס למרחק מאזורי מגורים וריכוזי אוכלוסיה, לנושאים אקולוגיים ובעלי כנף, ולשיקולים ביטחוניים. הועדה המחוזית תפעל בהתאם להנחיות ובתיאום משרדי הממשלה והגורמים המוסמכים הרלוונטיים, ובכפוף לכל דין.
2. אין באמור במדיניות זו כדי לגרוע מן החובה לערוך בדיקות סביבתיות על פי הקבוע בהוראות תמ"א 10/ד/12 ובכפוף לשיקול דעת הועדה.
3. בשל ריבוי היזמים, התכניות המוצעות ובקשות להיתרי בניה להקמת טורבינות רוח במחוז, בכל פנייה לועדה בנושא תידרש התייחסות למכלול התכניות לטורבינות רוח ברדיוס של 2 ק"מ מגבול התכנית המוצעת, כאמור בסעיף 2.2.8 בנספח 1 להנחיות תמ"א 12/ד/10.
4. הועדה שוללת את גישת "כל הקודם זוכה", ותקיים בחינה אזורית כוללת לצד הבחינה הפרטנית לכל תכנית.
5. בין מכלול השיקולים, הועדה תשקול גם את השפעת מיקום תרני הטורבינות על החלקות הסמוכות ותבחן אמצעים למיזעור פגיעה בהן.
6. לעת מתן היתר בניה, תוכן תכנית ניטור מפורטת להשפעת הטורבינות על הסביבה על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות.
7. הועדה המחוזית תבחן את הצורך בעידכון מדיניות זו, לאור הניסיון שיצבר ושינויים ככל שיחולו, ולא יאוחר מ- 5 שנים.

טיוטה

הסבר לתשריט

התשריט המצורף למדיניות המחוזית מבוסס על שיקולים תכנוניים ומרחביים, למניעת פגיעה אפשרית ביחידות הנוף הייחודיות למחוז צפון, באיכות החיים של התושבים בקרבת הטורבינות, ובאפשרויות הפיתוח העתידיות של היישובים וריכוזי אוכלוסייה. שיקולים אקולוגיים, סביבתיים, בריאותיים ואחרים לא קיבלו ביטוי בתשריט, ואלו ישקלו במסגרת הבדיקה הסביבתית.

התשריט מחלק את שטח המחוז לשלושה אזורים:

- א. אזורים בעלי היתכנות תכנונית נמוכה, שאינם מומלצים להגשת תכניות להקמת טורבינות רוח, בהם הועדה המחוזית תדחה בסבירות גבוהה תכניות בשל סתירה חמורה וודאית לעקרונות המפורטים לעיל, ובפרט **אינם עונים על עקרונות מס' 1 ו-2**. אזורים אלו כוללים את האגנים הנופיים הייחודיים במחוז, ואת שטחי הפיתוח של היישובים לפי תמ"מ 2 על עידכוניו (עירוני, כפרי, קהילתי, מוסדות ציבור) וכולל חיץ של 500 מטרים מהם. בכל הנוגע לתכניות שיוגשו בגבולות האזורים, הועדה המחוזית תפעיל שיקול דעת ומידה של גמישות.
- ב. אזורים בעלי היתכנות תכנונית בינונית בהם הועדה המחוזית לא תדחה על הסף תכניות, אך תתקשה לתמוך בקידומן, בשל סתירה לחלק מהעקרונות המפורטים לעיל ובמידה וממוקמים בשטחים ערכיים ומוגבלים בפיתוח מתוקף תמ"אות ותמ"מ 2 על עידכוניו, או בתאי שטח מצומצמים הכלואים בין היישובים.
- ג. אזורים מועדפים כוללים את האזורים המסומנים בתשריט בצבע ירוק. באזורים אלו צפויה הועדה המחוזית לתמוך בהקמת טורבינות. הועדה בחנה ומצאה שאזורים אלו מצויים ברגישות פחותה בהתייחס לעקרונות המפורטים לעיל, ושקיימת סבירות גבוהה לקידום תכניות בהם.